

JURYENS BEGRUNNELSE FOR VALG AV VINNERUTKAST 2020

Infill Vaskerelven 39

Adresse: Vaskerelven 39 og Olav Kyrres gate 41,
Byggherre: VestenFjeldske Eiendom
Arkitekt: Mad Bergen as

Bygg og anlegg som tildeles Arkitektur og byformingsprisen skal i samspill med omgivelsene tilføre stedet nye kvaliteter i innhold, formgivning og materialbruk. Bergen kommunes arkitektur- og byformingspris er som navnet sier en pris som ikke bare skal vurdere byggverk enkeltvis, men også vurdere hvordan omgivelsene kan tilføres nye kvaliteter gjennom en helhetlig løsning av funksjon, form, romlige sammenhenger og materialbruk.

Estetikk og funksjonalitet er begge sentrale kriterier, men rådet har også valgt å legge vekt på i hvilken grad prosjektet «sprenger sine egne rammer» og får betydning utover den funksjonen det er satt til å ha, og den merverdien det kan tilføre lokalsamfunnet. Rådet er av den oppfatning at byutviklingskomponenten er viktig i et hvert byggeprosjekt. Rådet ønsker å gi honnør til arkitekter som benytter seg av muligheten til ikke bare å svare på oppdragsgiverens bestilling, men også gi nye kvaliteter til omgivelsene. Slike kvaliteter kan være av estetisk art, dreie seg om tilleggsfunksjoner som kommer bydelen til gode, eller være grep som tydeliggjør prosjektets historiske sammenheng. En slik tilnærming bidrar til opplevelseskvaliteter, gir økt forståelse og styrker stedsidentiteten. Denne tankegangen krever inngående kjennskap til sosial og geografisk kontekst, og er derfor en tidkrevende prosess. Likevel mener rådet at prosjekter som vitner om denne typen ambisjoner bør løftes frem som eksempler til etterfølgelse.

Rådet mener årets prisvinner skårer på alle disse kriteriene. Prosjektet representerer en vellykket komplettering av byveven i Bergens sentrum som er godt integrert i et tidstypisk bygningsmiljø. Samtidig representerer det vår tids arkitektoniske uttrykk i en by som hele tiden skal være under fornying og utvikling. Ved hjelp av helhetlige arkitektoniske grep har man skapt en ny bygningsstruktur som integrerer interiør og uterom på en svært god måte, og som tilfører byen et nytt sted som vil berike bylivet, brukere og besøkende i lokalmiljøet, samt skape aktivitet på gateplan.

Rådet for byforming og arkitektur har derfor utpekt Infill Vaskerelven 39 og Olav Kyrres gate 41, Infill Vaskerelven 39 til vinner av Arkitektur- og byformingsprisen 2020.

Juryen har valgt å tildele prisen til Infill Vaskerelven 39, som et eksempel på et svært vellykket byfornyingsprosjekt i en historisk del av sentrum. Prosjektet både restaurerer og tilbakefører kvaliteter i eksisterende bygningsmasse, samtidig som det etablerer et nytt, åpent inngangsrom mellom to eksisterende bygg som knytter seg til byrommet gjennom en stor åpen glassfasade.

Det nye Infill-prosjektet står mellom to bygårder der det tidligere var en blindgate. I dette mellomrommet er det etablert en stor glassfasade mot gaten som forholder seg til nabobyggenes proporsjoner og gesimslinjer. Inne i dette mellomrommet er det plassert en skulpturell trapp som er synlig utenfra, og som leder opp på et øvre nivå. I den opprinnelige blindgaten var det en klausulert rett til varelevering til de bakenforliggende eiendommene.

Ved å dimensjonere inngangspartiet for dette, samt å utforme gulvet med en svak helning som kompenserer for høydeforskjell, er denne funksjonen ivaretatt.

I prosjektet er det satt av ganske mye areal til fellesarealer og samhandling. Det finnes soner for interaksjon ute i fellesarealer, og nisjer i atriet som man kan trekke seg inn i. Fra atriet er inngangspartiet alltid synlig, noe som gir en god oversikt over hvem som beveger seg inn og ut av bygget. De tidligere ytterveggene er nå gitt nye uttrykk, og fremstår som urbane fasader mot atriet som en mer offentlig sone der man har opplevelsen av å være ute og inne samtidig. Det er også etablert en takterrasse som er godt tilbaketrukket fra gesims, og derfor ikke er synlig fra gateplan.

Prosjektet er videre et godt eksempel på god ressursforvaltning, der man bidrar til en endringsdyktig by gjennom sambruk og optimalisering av arealer. Bygget er tilrettelagt for coworking, noe som representerer en ny innstilling til ressursbruk, der man deler lokaler, ser verdier, og er interessert i synergieffekter som oppstår ved å arbeide side om side med andre. Tendensen de siste årene har vært å redusere mengden av lokaler eller cellekontorer reservert for én person som kan stå tomme i lange perioder, og alle arbeidstakere trenger ikke lenger nødvendigvis å ha en fast kontor plass hver dag. Når folk møtes, skjer det noe nytt. Man kan i stedet møtes på tvers av fagbakgrunn, og dette kan bidra positivt til økt sosial bærekraft. Coworking-lokaler er også bærekraftige ut fra dagens situasjon med Covid-pandemien, og dennes mulige påvirkning av folks reisevaner på lenger sikt. Det er all grunn til å tro at mange ikke nødvendigvis lenger ønsker å flytte seg fysisk for å jobbe og heller unngå biltransport, samtidig som det å kunne arbeide deler av tiden i et kontor fellesskap gir sosial kontakt og stimulans. Prosjektet representerer derfor en svært god ressursutnyttelse i og med at lokalene kan brukes av flere til ulike tider, og fungere som et treffpunkt for mange.

Prosjektet er åpent og inviterende på bakkeplan i en by der det ellers er mange tomme første etasjer, En vitalisering av bygningens første etasje er et svært viktig grep i en by der flere og flere lokaler står tomme i den sentrale bykjernen. Lokalene er lyse og inviterende og kan også benyttes av besøkende som ønsker en kaffekopp i forbifarten, og slik til et mer aktivt byliv.

Rådet vil fremheve prosjektets vilje til å bygge videre på allerede eksisterende bygningsmasse, en holdning som må inn i bygningsbransjen i større grad. RBA ønsker derfor også å berømme byggherren og bestilleren av dette prosjektet, der man ved en nennsom gjenbruk av eksisterende bygningsmasse klarer å etablere et nytt og bærekraftig arbeidssted i byen. Dette er verd å merke seg i en situasjon der både private og offentlige aktører i større grad kunne ha tatt signalene fra styresmakter og samfunnsdebatt, og utnyttet det ressursmessig positive potensialet som ligger i gjenbruk av bygningsmasse, som tilfellet dessverre har vært med for eksempel Vestland fylkeskommune. Infill Vaskerelven 39 fremheves derfor som et forbilde for andre aktører i eiendomsmarkedet.

Alt i alt er prosjektet et godt eksempel på en helhetlig arkitektonisk løsning som gjenbraker og tilbakefører bygningsmasse med kulturverdi på dennes premisser. Det skaper nye muligheter for samlokalisering av arbeidsplasser i et spennende prosjekt som tilfører gaten liv gjennom aktive førsteetasjer. Prosjektet tilfører stedet nye kvaliteter gjennom en helhetlig løsning av funksjon, form, romlige sammenhenger og materialbruk. Alle disse faktorene tilsammen gjør prosjektet til vinneren av Bergen kommunes arkitektur- og byformingspris 2020.

Gratulerer!